

Wat deden Lolke Canrinus en Jans Rautenbach in Zuid-Afrika ?

Tjeert ten Wolde

CPR Vlietstreek

14 februari 2023

Eerdere voordrachten over buitenlandse reizen naar landen met Nederlandse connecties

- Marokko: *kanonnen uit Den Haag*
- Brazilië: *Recife, WIC, Johann Maurits van Nassau*
- Korea: *Hendrick Hamel, VOC, Gorinchem*

1996: Zuid-Afrika

- 1994. Uitnodiging van South African Bureau of Standards voor plenaire vergadering ISO/TC43 “Acoustics” in Pretoria
- 1996. Gerda mee. Na Pretoria rondreis Z-A.

Meest opvallende connectie ZA-NL is het *Afrikaans*

- Afrikaans derde taal van ZA
- Voor 7 miljoen (13,5%) 1^e taal
- Goed te communiceren tussen Nederlanders en Afrikaans sprekende Zuid-Afrikanen

LENCHEN

HOKAARI VLEIS

TEL: 663-3103

**WATERTAND
LEKKER
BOEREWORS**

Folder en rekening Stellenbosch

d'Ouwe Werf Herberg

★★★ TYYY

Hierdie brosjure word geborg deur d'Ouwe Werf — die oudste herberg nog bestaande sedert 1802. Ons wil u verblyf in Stellenbosch so aangenaam moontlik maak.

Kerkstraat 30 — Tel. 74608 Fax 74626

d'Ouwe Werf Herberg / Country Inn

Kerkstraat 30 Church Street, Stellenbosch
Tel: (021) 887-1608 / 887-4608 Fax: (021) 887-4626

BTW/ VAT REG. 4650109087

Tuesday, 5 March 1996
Tbl 23 Sharon Covr 2 2-18026

1 Milk Tart	6.00
2 Cappuccino	9.00

TOTAL DUE	15.00

DIENSFOOI NIE INGESLUIT/SERVICE CHARGE
NOT INCLUDED..PLEASE SETTLE ACCOUNT WITH
WAITRESS/BETAAL REKENING BY KELNERIN!

Stukje tekst uit boekje Voortrekkermonument

Aan die begin van die 19de eeu is die Kaap deur Brittanje verower. Vir die pioniers op die Oostgrens het dit geen verbetering van levensomstandighede meegebring nie. Toestande het eerder verswak omdat die regering in die Kaap geen begrip van die Oostgrensboere se probleme gehad het nie.

Voortrekkers

- 1806 Kaapkolonie wordt Engels
- 1830-1850 Grote Trek
- Eerst vooral naar Natal
- Na bezetting Natal door de Britten (1843) naar Oranje Vrijstaat (gesticht in 1848) en Transvaal (gesticht in 1852)
- Bloemfontein hoofdstad Oranje Vrijstaat
- Pretoria hoofdstad van Transvaal

Boerenrepublieken

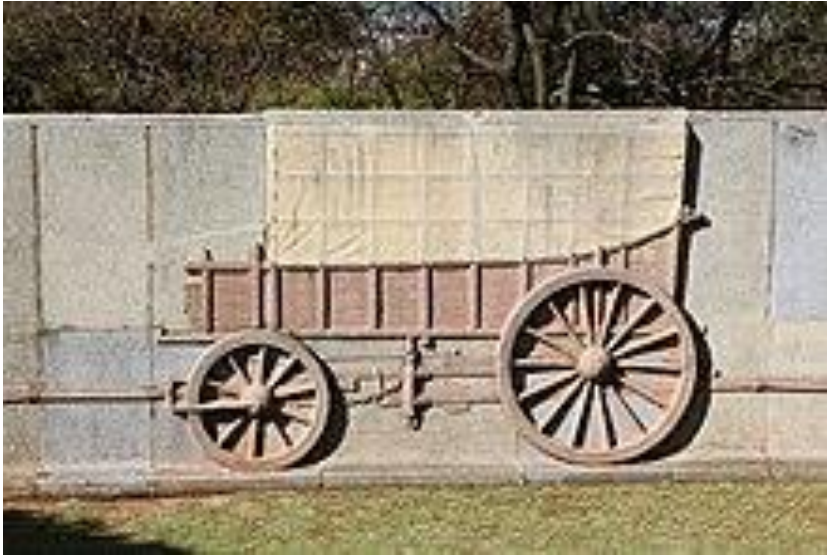

- *Georiënteerd op Nederland*
- *Nederlands de officiële taal*

Voortrekkermonument

Voortrekkermonument

1^e Boerenoorlog (1880-1881)

- 1877 Britten annexeren Transvaal en Oranje Vrijstaat
- 1880 Opstand o.l.v. Paul Kruger
- Belegering Britse garnizoenen en een viertal veldslagen
- Laatste: slag bij Majuba. Overwinning Boeren.
- 1881 Conventie van Pretoria. Transvaal en Oranje Vrijstaat weer zelfstandig.

1881 - 1899

- Goud en diamanten
- Outlanders
- *Aanleg spoorlijnen (NZASM)*
- Na 1890: Engeland wilde weer het gezag over de Boerenrepublieken
- Transvaal en Oranje Vrijstaat bewapenden zich

2^e Boerenoorlog (1899-1902)

- Aanvankelijk Boerensuccessen
- *NL sympathiseerde met de Boeren: o.a. vrijwilligers*

NL Vrijwilligers

HOLL. CORPS ZANDSTRAIT

2e Boerenoorlog (1898-1902)

- Aanvankelijk Boerensuccessen
- Slag bij Elandslaagte
- Daarna guerrilla-oorlog
- Concentratiekampen
- In 1902 nog twee “commando’s” waarvan één in Westkaap. Totaal ca. 15.000 man; de “bittereinders”.
- 1902: Vredesovereenkomst

Na de oorlog

Wederopbouw : *Lolke Canninus*

1903
Lolke Canrinus
en
Dirkje Wielinga
naar Pretoria

Zoon

Ca. 1908

ca. 1925

Ca. 1920

Ca. 1932

TER HERINNERING
AAN DE
OP 21 OCTOBER 1899
GEVALLEN
NEDERLANDERS
J.W. STEIJNMAKERS

Kaapstad

- *Kasteel De Goede Hoop*
- *Botanische tuinen*
- Kaap De Goede Hoop
- Tafelberg

- Niet: Robbeneiland
(pas open voor publiek in 1997)

Oulap

In de Kleine Karoo

Jans en Almerie Rautenbach

Jans Rautenbach (1936)

In Z-A bekend filmmaker

- De Kandidaat (1968)
- Katrina (1969)
- Jannie Totsiens (1970)
- Pappalap (1971)
- Ongewenste Vreemdeling (1974)
- Eendag Op 'n Reendag (1976)
- My Way II (1977)
- Blink Stefaans (1981)
- Broer Matie (1984)
- Niemand weint für immer (1985)

Almerie Rautenbach

- Grootmoeder tijdens 2^e Boerenoorlog in concentratiekamp
- Daarna naar meisjesschool in Bloemfontein
- *Tafelzilver koningin Wilhelmina*

Jans en Almerie

- Tegen apartheid
- Hielpen zwarte bevolking:
 - Stenen huisjes
 - Radiopraatjes door ongeletterde lokale mensen

Gezelschap 6 maart 1996

- Jans en Almerie
- Gerda en Tjeert
- Bruno en Christina (Vlaams)
- Dirk Mosterd (ZA filmmaker)
- 3 US filmmakers van Disney
- Christiaan Barnard

Baanbrekend hartchirurg

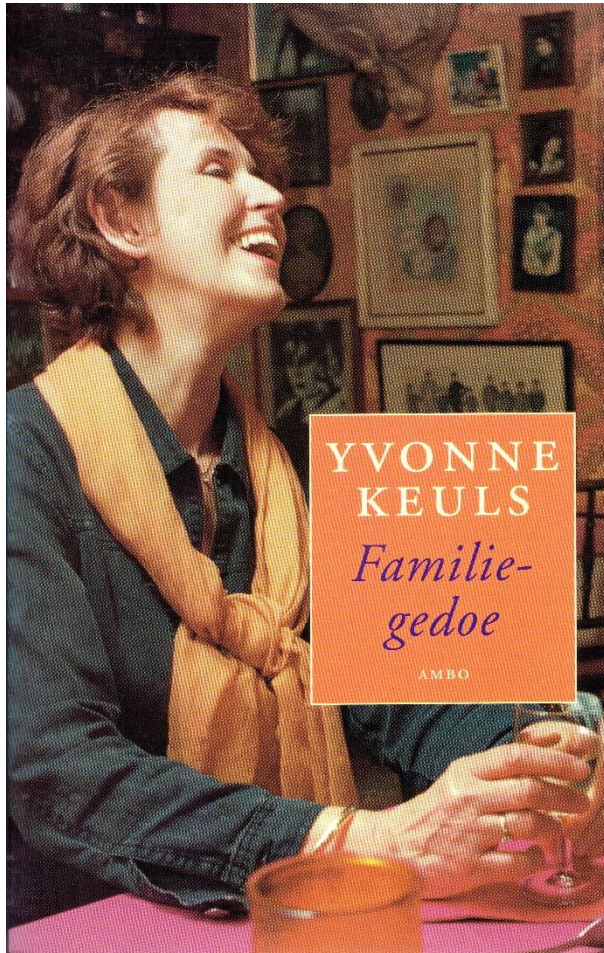

Verdere tocht

- Rest Tuinroute
- Twee wildparken in Natal
- Swaziland
- Kruger Park
- Drakensbergen
- Johannesburg - Leidschendam

2009 *Yvonne Keuls*

- Lezing Innerwheerclubs
Voorschoten-Leidschendam
en Voorburg
- Verhalen over Jans en
Almerie
- Steun onderwijs in de
Kleine Karoo

Vlakteplaas Skool

Vanaf het allereerste begin heeft onze Stichting zich ingezet voor een schooltje dat ligt in de Kleine Karoo: **de Vlakteplaas Skool**, ook wel UCC Primer Vlakteplaas Skool genoemd. Dit schooltje ligt zo'n 15 kilometer ten zuidoosten van De Rust in de "Western Cape province".

— Jans Rautenbach

De belangrijkste initiator van onze Stichting is Jans Rautenbach, helaas overleden in 2016. Hij en zijn vrouw Almeri runden een guesthouse "Oulap" vlakbij Vlakteplaas. Veel van hun gasten kwamen in contact met de leerlingen en leraressen van het schooltje. Dankzij een schenking was KarooCare in staat om in 2005 een nieuw schoolgebouw neer te zetten. Om de kinderen dagelijks van een warme maaltijd te voorzien werd ook een Kombuis (keuken) gerealiseerd. In de loop der tijd werden diverse uitbreidingen gedaan: een zaal met podium, een sportveld en computerruimte.

2005: School in Vlakteplaas

Stichting KarooCare

Beleid 2019 – 2022

Doel van Stichting KarooCare: *Het ondersteunen van kinderen in de Karoo-streek, Zuid-Afrika*

Ondersteunen van:

- een **grote lagere school** in Oudtshoorn, waar zowel kleurlingen, blanke en zwarte leerlingen opzitten
- een **crèche** in Blomnek, een township in de buurt van De Rust
- een **LTS** in Oudtshoorn voor leerlingen met een lichte beperking
- leerlingen uit de Kleine Karoo die onderwijs volgen op een **school voor blinden en/of slechtziende kinderen**

Sociale activiteiten van Jans Rautenbach na 1994

Bouw en ondersteuning
van scholen in de Kleine
Karoo

Creëren van
opleidingsmogelijkheden
voor vrouwen

Duurzaam toerisme
ontwikkelen in afgelegen
gebieden

Geld inzamelen voor
kleding en voedsel voor
de allerarmsten

Medeoprichter Klein
Karoo Nasionale
Kunstefees (KKNK), het
eerste
Afrikaanse kunstefees

FRANCI
SWANEPOEL

HANNES
MULLER

DJ
MOUTON

CHANTELL
PHILLIPUS

2015

AS ALMAL LUISTER,
MAAR NIEMAND HOOR JOU NIE,
ALMAL KYK,
MAAR NIEMAND SIEN JOU NIE.

ABRAHAM

'n JANS RAUTENBACH film

KYKNET: BEER, JAM EN SAMWATREKING MET SPOOKASEM FILMS 'n JANS RAUTENBACH FILM "ABRAHAM"
DJ MOUTON, HANNES MULLER, FRANCI SWANEPOEL, CHANTELL PHILLIPUS, JILL LEVENBERG
KLAVIERVEER: JULI VAN DEN BERG, OORSPRONKELIKE MUSIEK: RIKU LATTI, PRODUKSE-ONTWERP: WENDY MALAN, BEWEGING: CHRISTA LATEGAN, PIETER LOMBAARD, KINEMATOGRAF: KODS ROETS
VERVAARDIGER: GUSTAV KUHN, WED. VERVAARDIGER: RAS OOSTHUIZEN, TOEWERENDE VERVAARDIGERS: JAN DU PLESSIS, KAREN MEIRING, MARIDA SWANEPOEL, TOEWERENDE EN RESE: JANS RAUTENBACH

SPOOKASEM FILMS

kykNET
FILMS

Jans

Overleed in 2016

Afscheid en
eerbetoon in de
school in
Vlakteplaas

Websites met info over Jans Rautenbach

- <https://www.youtube.com/watch?v=qeBrLuiZ-eE>
- <https://hartstaal.blogspot.com/2017/11/interview-met-jans-rautenbach-held-van.html>
- <https://karoocare.nl/>